Odlomci iz knjige BONDSTIL Dobrile Gajić Glišić

DRUGI DEO

ISPOVEST MILOJKA KRAGULJA

Ispovest Milojka Kragulja sa Floride, koji je kao prevodilac Kfora četiri godine službovao na Kosmetu koji je gledao kako Amerikanci i Albanci sarađuju

Pretnje smrću u bazi

- Sutradan su nas poslali u albansko selo Smira. Kad sam izašao iz auta, ugledao sam albanskog dečaka kako stoji na krovu srpske zapaljene kuće i drži strelu uperenu na mene. Morao sam da se čuvam. Znao sam da me neće gađati u grudi već u glavu. Krio sam se koliko sam mogao. Dečak se sakrio, na trenutak ga nisam video, i taj trenutak je on iskoristio i odapeo strelu na mene. Slučajno sam čuo njen fijuk i naglo sam savio glavu, pokrivajući je rukama. Strela je udarila u ivicu šlema i zaglavila se između šlema i slepoočnice. Od siline udarca, šlem mi se okrenuo naopako.

I tada sam shvatio da nema smrti bez sudnjega dana. Majka mi je rekla da sam ja u Božijim rukama.

Kada sam došao u bazu Bonstil o svemu sam napisao izveštaj. Naglasio sam da mi je život doveden u pitanje zbog albanskog prevodioca. On je isteran iz baze. A tek ovde u Bonstilu mi je život bio u opasnosti. Ta moja informacija je, preko sredstava informisanja, objavljena u bazi. A i mnogo šire. Obišla je svet. Svaki Šiptar je znao ko sam, odakle sam i gde živim. Video sam opasnost kad sam izišao iz sobe. Jedan Šiptar se krije iza zgrade. Pomislio sam: Bože, evo ga, ali valjda me neće ubiti ovde. Nisam želeo da se nađem u lošoj situaciji. Uzeo sam šrafciger i stavio u džep, izišao iz barake i nastavio putem do mesta na kome ručamo. Pratili su me dve nedelje i nisu mi dali mira. Više nisam bio u timu koji je obilazio sela, već sam bio prevodilac u bazi. Posle toga sam prebačen u drugu jedinicu kao prevodilac vojnim obaveštajcima.

Tajno prisluškivanje

- Na brdu blizu Preševa, na kome je bila postavljena naša "osmatračka stanica" ili naša baza Terminator, glavni zadatak je bio slušanje i hvatanje magnetnih talasa. Za taj posao postoje specijalni uređaji, koji se postavljaju na brda, daleko od šatora u kome se mi nalazimo. Ti uređaji služe za hvatanje niskih talasa koji idu po zemlji. Po zemlji se prostIru svi magnetni talasi, od radija, mobilnih telefona, ručnih malih radiostanica, toki-voki aparata…

Prisluškivao sam albanske snajperiste, koji su govorili šifrovanim jezikom. "Sutra ujutru" je značilo da snajperisti gađaju sa istočne strane, a "ono juče" je pogrešna strana. Slušao sam tu borbu dva sata i čuo sam kako hvataju poslednjeg snajperistu koji se uvukao u neko žbunje, a onaj mu odgovara da to žbunje nema izlaza i da će mu se on vratiti u ruke. Nije bilo tako, jer taj Šiptar je javio da će on neprijatelja naterati ka njemu i da mu iz tog žbunja više nema izlaza.

Slušao sam magnetnim talasima kako naši ginu, čuo sam kako im meci kidaju telo i kako umiru, a nisam mogao da im pomognem, jer je na njih organizovan veliki napad: Jedan kaže:

"čuvaj se, gađaju te…"

"Kasno je, udarili su me. Krv iz mene lije. Pozdravi mi majkuuuuuuuu….."

činilo mi se kao da sve to gledam svojim očima

Srbi su eliminisali pet-šest šiptarskih snajperista, a Amerikanci su imali šifrovan razgovor koji nisam "mogao" da dešifrujem. Primetio sam da te šifre idu van američkih ruku. Šiptari prevodioci su vadili informacije iz baze i predavali ih teroristima, koji su znali lokacije naših bunkera i znali su kakvo im oružje treba da likvidiraju te pozicije.

Informacije koje američka vojska dobije ili sakupi na terenu i slušanjem magnetnih talasa, sakupljaju se u glavnoj bazi Bondstilla. Te informacije se uvek nađu u neprijateljskim rukama. Glavnokomandujući baze su verovali da informacije ne idu izvan Bondstilla, a Albanci zaposleni u bazi su te informacije vadili i prodavali ili poklanjali albanskim teroristima.

Špijuniranje Srba

- Drugi prevodioci su me često molili da preslušavam njihove trake, na kojima sam mogao, uglavnom, da čujem fijuk metaka. U neko doba sam shvatio, kada sam video koliko je to Amerikancima važno, da po letu metaka i granata, pokušavaju da otkriju gde se nalazi srpska vojska. Znam kad su menjali brzinu i visinu leta metaka da bi odredili mesto sa koga su ispaljeni, čudio sam se kako nikako ne mogu da uhvate sa kog mesta se pucalo. Znam da su Amerikanci imali radare na brdu, ponosili su se tim spravama, a nisu mogli da dešifruju brojeve. Radar daje određene kote, Amerikanci traže informacije na kom mestu Srbi drže tenkove, a u celoj toj akciji nisu mogli da nađu pozicije tenkova. Oni su tako tutnjali. Stojim, posmatram i znam šta se događa, a nešć da im kažem. Znam da Srbi, posle žestoke paljbe, tenkove i topove premeste na drugu poziciju i ponovo gađaju. Sada je radar davao druge kote, i dok bi se Amerikanci snašli upoređujući ih sa prethodnim, Srbi bi zagrmeli sa neke treće pozicije.

Posmatrao sam ih i sećao se: kad sam bio dete na selu, zakolju kokoš i puste je, a ona leti bez glave. Sada, dok sam posmatrao taj isti bezglavni let američkih vojnika, koji su se bojali da će svakog sekunda ta granata pasti na naše brdo, a da oni neće znati odakle je došla, nije bilo nikakve razlike između njih i mog sećanja iz detinjstva.

Šiptari su, međutim, imali drugačiju taktiku. Oni su navodili Amerikance na Srbe, a iza leđa su organizovali terorističke napade na srpske civile. Autobus koji je miniran u Preševu polju, eksplodirao je blizu bafer zone. Poginulo je desetoro ili četrnaestoro srpske dece, nisam siguran. Ta informacija i taj prevod su poslati u bazu Bondstill, a odatle u javnost, i za nekoliko minuta čitav svet je imao informaciju. Na žalost, u tim minutima niko ni reči nije rekao o toj deci, već je bilo pitanje da li su Srbi otvarali vatru na teroriste. Pitao sam se da li su šiptarski teroristi izmislili ili podmetnuli ovaj incident kako bi iskoristili priliku da naivni Amerikanci udare po Srbima ili su pak naši žrtvovali autobus kako ne bi otkrili položaje srpskih snaga.

Nikome u "osmatračkoj stanici" nije bilo žao te srpske dece, niko nijednu reč žaljenja nije iskazao. Ja sam ih, skamenjen, samo gledao.

Susret sa Srbima

- Srpska sela su izgorela, ne čuje se glas dece, poj ptica, ali sam primetio da u njima još ima neke ljubavi koja nije mogla da se spali , da se ubije niti da sagori. Prolazeći kroz srpska sela, sretao sam ponekog našeg čoveka koji se drži čvrsto i ponosno. Američki vojnici govore kako naša deca neće da mašu i da im pritrčavaju, a ja neki put ne mogu da prećutim, pa taman glavu izgubio, pa im kažem:

- Kako mislite da vam deca prilaze kad ste koliko juče na njih bombe bacali?

Oni bi me pogledali, a ja nisam pokazivao nikakvo interesovanje kako ne bi otkrili moju tajnu misiju.

- Nismo znali da je ovo srpsko selo - odgovorili su mi.

Jedna misija me je odvukla u Preševo polje. Šefica kompanije TRW mi je javila da će misija trajati dan-dva i da neću prevoditi neke važne stvari, već da ću biti s vojnicima dok prolaze kroz srpske "check points". Rekla mi je takođe da Srbi žele da imaju srpskog prevodioca koji je čist Srbin i koji će moći da uđe na srpske položaje. Iz iskustva su znali da se, kad pošalju Hrvata ili muslimansko-bošnjačkog prevodioca, atmosfera odmah menja.

Na tom sastanku je bilo između 15 i 20 učesnika. Sastanak je počeo. Nisam razumeo zašto su prevodioci uopšte bili potrebni. Svaki Srbin na tom sastanku je govorio engleski kao da je bio pravi Amerikanac. Srpski prevodilac je bila prijatna devojka. Ramena su joj ponosno stajala dok nas je gledala i očima uspostavljala kontakt. To je trajalo par sekundi. Video sam da je moj major učestvovao u razmeni pogleda sa njom. Nisam znao cilj toga sastanka. Slušao sam i nisam prevodio, ali sam ih sve posmatrao i razumeo. Ali kad su počeli da pričaju, odmah sam znao o čemu se radi: povlačenje srpskih snaga u bafer zonu. To je značilo da Amerikanci traže povratak srpskih snaga bliže Kosovu jer Kfor nije mogao da spreči teroriste da napadaju srpske teritorije u Srbiji.

Pripremio
Marko Lopušina

Nastavak u sledećem broju